

**R. P. Sebast. Izquierdo Alcarazensis Soc. Iesv, svpremis
Inquisitionis Senatvs Censoris, Et Olim Complvti SS.
Theologiæ Professoris. Pharvs Scientiarvm**

Izquierdo, Sebastián

Lugduni, 1659

Quæst. 4. Vtrum prioritas naturæ aliquibus in casibus impediatur, & qua
ratione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95620](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95620)

quæ similitudinem habent oppositam prioritati absolutæ à tertio; quæ verò similitudinem habent oppositam prioritati respectivæ ad tertium, & ipsa eorum similitudo ad tertium respectiva erit.

37 Hinc in serie durationis, seu temporis simul naturâ sunt plures quæque durationes eidem mensuræ temporis respondentes. Ex accidente verò sunt simul in serie similiter durationis, seu temporis, plures quæque res per durationes sibi accessorias in eodem tempore existentes. In serie autem originis simul naturâ sunt plures quæque causæ ex æquo influentes, physice in eundem effectum; atque etiam plures quæque effectus ex æquo provenientes physice ab eadem causâ. Ex accidente verò simuleunt in serie originis plura quæque obiecta ex æquo mediâ sui cognitione; atque adeo intentionaliter, siue moraliter ad eundem effectum concurrentes. In serie autem connexionis simul naturâ erunt plura quæque subiecta ex æquo connexa non mutuo cum eodem termino. Necnon plures quæque termini ex æquo terminantes non mutuum connexionem eiusdem subiecti. Ad quod similitudinis genus pertinet, quam habent plures species ex æquo diuidentes idem genus; siue immediatè, siue mediatè, utpote quibus ex æquo est prius genus ipsum prioritate inconnexionis non mutua. Extrema verò mutuo connexa, non quidem, quod ad eundem gradum seriei connexionis pertinent; sed aliunde ab Aristotele, & ab aliis communiter dicuntur esse simul naturâ, nempe: quia mutuo sunt inseparabilia; quæcumque autem ab invicem separari non possunt, simul naturâ esse censentur. Iam verò ex accidente in serie connexionis simul esse dicuntur, quæcumque ad eundem gradum talis seriei quoquo modo accidentariè tamen spectauerint. Denique in serie dignitatis simul naturâ dicenda veniunt quæcumque æqualem dignitatem, seu perfectionem habent suapte essentia. Ex accidente verò, quæ ab accidentibus superadditis illam habuerint. Et hæc de rerum similitudine absolutâ à tertio. Similitudo verò respectivâ ad tertium, imprimis simul naturâ sunt plures quæque præsentia eidem spatio locali correspondentes; ex accidente verò plures quæque res per superadditas præsentias in eodem spatio locali, siue in eodem loco existentes. Et vniuersim plures quæque res per suam essentiam pertinentes ad eundem gradum cuiuslibet omnino seriei, simul naturâ dicenda veniunt in tali serie, similitudo respectivâ ad tertium; hoc est, æquali ad tale tertium propinquitate. Ex accidente verò, quæ per accidentis superadditum ad eundem gradum spectauerint.

38 Quæ cum ita sint; vniuersaliter factum est, ut quæcumque in eodem tertio coniunguntur, simul in eo esse dicantur; idque, vel per suam naturam, vel per accidentis superadditum; siue tale tertium sit idem locus; siue idem tempus; siue idem status; siue idem subiectum; siue aliud quodvis, in quo plura dici possunt habere esse. Cuius ratio est: quia nullum huiusmodi tertium erit, quod alicuius seriei, seu ordinis aliquem gradum constituere, aut saltem ad aliquem gradum reduci nequeat. Nec solum, quæ ad vnum, eundemque seriei gradum pertinent, simul in eo esse dicuntur; sed etiam interdum, quæ pertinent ad gradus contiguos, siue immediatos: imo nonnunquam, quæ in essendo quovis modo consortium habent. Ita enim simul esse, siue simul habere esse dici solent, quæ aut se se tangunt, aut contigua, aut coniuncta, aut associata sunt quoquo modo, aut demum quodvis ge-

nus habent consortium in essendo; tamen si modi isti loquendi laxi sint, & improprij.

Porro quævis rerum similitudo denominatio quædam earum est aut semixtrinfeca, aut extrinfeca consistens realiter in aggregato fundamentorum, unde desumitur: formaliter vero in quâdam relatione rationis suppositicia, prout dictum est de prioritate quæst. 2. consentaneè ad vniuersalem doctrinam traditam, tum disp. 12. quæst. 3. tum disp. 14. quæst. 1. quæ ad rem recolenda.

Denique, quomodo aliqua possunt esse simul te ipsâ, tot modis, & aliis pluribus possunt esse simul per rationem, ut de prioribus, & posterioribus dictum est quæst. 2. secundum cognitionem autem simul esse dicuntur, quæ simul dicuntur cognosci: dicuntur autem simul cognosci, propriè loquendo, quæ, vel per vnicam cognitionem, vel per plures simultaneas cognoscuntur. Cognitiones autem tot modis, quot cæteræ res simultaneæ esse possunt. Alio item sensu dicuntur simul cognosci illa, quorum similitudo attingitur ex parte obiecti, quidquid sit de cognitionibus, quibus attingitur, ut de prioribus, & posterioribus ibidem, etiam dictum est.

QVÆSTIO IV.

Virum prioritas naturæ aliquibus in casibus impediatur. Et qua ratione?

Tunc dicitur impedi prioritas naturæ, quando dantur in rebus prædicata ex se sufficientia ad eam fundandam; ab aliis tamen prædicatis interuenientibus enervantur, ne illam fundent. Examinandum ergo suscipimus in præsentia quæst. in quibus id casibus eueniat

Propositio 1.

Prioritas naturæ respectiva ad tertium in nulla serie constante ut minimùm tribus gradibus potest villo modo impediti.

Sitenim series quævis compacta ex A. B. C. ea posita impossibile prorsus erit, ut B. respectu C. non sit prius, quàm A. quia impossibile est, ut B. non sit propinquius ipsi C. quàm A; ut ipsa seriei constructio supponit. Id autem ipsum est, B. respectu C. prius esse, quàm A. ut constat ex superius dictis.

Propositio 2.

Prioritas naturæ absolutâ à tertio in serie durationis non potest villo pacto impediti.

Quia impossibile est, ut dies hodiernus, & quævis duratio ei correspondens, non sit suapte naturâ prior die crastino, & cuius durationi ei correspondenti, ut ex se patet; tantumdenique est de cæteris partibus temporis, & durationibus correspondentibus illis quibus solis prioritas naturæ; conuenit in serie durationis. Nulla enim est, quæ in illo casu possit non esse prior naturâ subsequenter, & posterior antecedentibus, cum omnes sint, quod ad rem attinet, eiusdem rationis, ut etiam patet.

Propositio 3.

- 44 In serie itidem dignitatis, seu perfectionis impossibile est, ut prioritas naturæ impediatur aliquo modo.

Quia, quod semel dignius est alio, siue perfectius per suam essentiam, non potest non semper esse dignius, siue perfectius illo per suam essentiam, & est notissimum. Hoc autem ipsum est, non posse non semper esse prius illo per suam essentiam. Verum est, quod per essentiam est perfectius, per accidens superueniens posse reddi imperfectius, aut æquè perfectum; semper tamen dicitur per essentiam, seu per naturam prius, tamen si insuper in eo casu dicendum veniat posterius, aut simultaneum ex accidente.

Propositio 4.

- 45 In serie similiter originis, nullatenus impediti potest prioritas naturæ.

Quoniam, quod alteri dat esse, aut ex parte dantis esse ipsius facultatem quoquo modo complens se habet, eo ipso nequit non esse prius illi naturæ suæ, quidquid occurrat alia. Tum quia dependentia per originem strictissima est; per nullamque subinde oppositam impediti potest, quominus gignat posterioritatem naturæ ad seriem originis pertinentem; cum potius ea obsteret, quominus quævis alia opposita dependentia minus stricta, qualis est dependentia per connexionem, posterioritatem naturæ in suâ propriâ serie causet. Quo iure actio non mutuo connexa cum termino per illam producta, prior est naturæ ipso termino prioritate originis, & nullomodo posterior ipso posterioritate connexionis non mutua; talis enim connexio ab alio predicato actionis enervatur, quominus in eâ posterioritatem causet, quam in alio ente causaret. Quæ omnia ex dictis iam *quest. 2. à num. 25.* satis sunt nota.

Propositio 5.

- 46 In serie verò connexionis variis modis impeditur connexio, ne causet posterioritatem naturæ; & consequenter prioritas naturæ pariter in eâ serie impeditur.

Primo enim quoties connexio siue immediatè, siue mediatè mutua est, prioritas, & posterioritas naturæ cassantur, solaque simulatas naturæ datur in serie connexionis. Nam si cum A. connectitur B, & cum B. connectitur C; etiam si quantum est ex parte talium connexionum, præcisè A. esset prius, quam B, & C; & B. esset prius, quam C, si tamen A vicissim sit connexum cum C, omnia tria A B C connexa mutuo sunt, siue mediatè, siue immediatè; atque adeo simultanea euadunt, iuxta dicta *quest. 3.* omni eorum prioritate, posterioritatèque naturæ impedita. Inferes. Ergo si detur etiam mutua causalitas, siue mediata, siue immediata in serie originis, prioritas naturæ impeditur in illâ serie, contra doctrinam statutam *propos. 4.* Respondedo, in tali hypothese fore quidem, ut prioritas naturæ in serie originis impeditur: quia tamen hypothesis est impossibilis, eo quod mutua causalitas physica impeditur prioritatem naturæ, allaturaque simultatem prorsus repugnat, uti disputat. *9. quest. 5. propos. 29.* statuimus. Idcirco casus non est contra *propos. 4.* absolute assentem: inimpedibilem esse in serie originis prioritatem natu-

ra: quia non est possibilis mutua origo, quâ impeditur in serie originis, ut est possibilis mutua connexio, quâ, ut dictum est, impeditur in serie connexionis.

Secundò, in serie connexionis prioritas naturæ impeditur, ubi interuenit origo opposita, ut dicebamus *propos. 4.* Ob id causa, vel actio non mutuo connexa cum effectu, etsi titulo talis connexionis præcisè deberet esse posterior illo; absolute tamen non est posterior: quia titulo influxus ea posterioritas, & prioritas effectus illi respondens penitus impediuntur, solaque manent prioritas naturæ causæ, vel actionis, & posterioritas effectus ad seriem originis pertinentes. Similiter simultatem mutua connexionis impedit influxus causæ in effectum, quando causa, & effectus inuicem connectuntur, ut bene vidit Aristot. citatus *suprà quest. 3.* Quando autem causa mediatè connectitur cum effectu connexionem non mutua, prioritas effectus inde aliàs oriunda etiam impeditur per influxum causæ. Sed dubitari potest, quomodo id medio, quo causa connectitur cum effectu ad causam, & ad effectum sit comparandum, quando nullius respectu eius influxus interuenit, ut fieri potest. Censeo, comparandum esse, ut posterioritas naturæ causâ posterioritate mediata coalescente ex connexionem, quâ tale medium dependet non mutuo ab effectu, & in influxu, quo effectus dependet non mutuo à causâ. Quocirca censeo, in tali casu, etiam impediti posterioritatem immediatam causæ, aliàs oriundam à dependentiâ non mutua connexionis, quâ causa dependet à dicto medio: quia dependentia mediata, quam medium habet à causâ coalescens ex connexionem, & influxu, contra dependentiam immediatam solius connexionis, quam habet à medio, videtur præualere.

Tertiò. Quando duo connexa non mutuo per eandem actionem fiunt; videbitur alicui fortasse impediti prioritatem, posterioritatèque oriundam à connexionem non mutua eorum, eo quod in tali casu, inuicem illa dependentia quoad esse euadunt, quatenus quodvis eorum per originem immediatè dependet ab actione. & per connexionem mediâ actione dependet ab altero, cum quo actio ipsa immediatè connexa est. Ego verò arbitror, in eo casu, non impediti prioritatem, posterioritatèque dictam: quia quamvis mutua dependentiam quoad esse ea duo fortiantur, maiori tamen dependentia dependet ab altero, quod cum altero est connexum non mutuo, quàm è conuerso: siquidem dependet ab illo, tum mediâ actione cum utroque connexa, in quo ambo sunt paria; tum insuper mediâ sui connexionem non mutua, quo iure adhuc posterius illo manere videtur. Vnde multò certius est, manere posterius naturæ altero, quod ab eo per originem dependet; tamen si rursus ambo indiuisim per eandem actionem fiunt, mutuaque quamdam ut sic dependentiam fortiantur. Hæc namque refunditur in dependentiam per connexionem, quam talis actio habet cum utroque; dependentia autem per connexionem contra dependentiam per originem non potest præualere, ut constat ex dictis.

Hinc sequitur, quando vnum dependet ab alio non mutuo, siue per connexionem: siue per originem, prioritatem, posterioritatèque naturæ in eâ dependentiâ fundatam, nequaquam impediti ex eo, quod ambo indiuisim peridem decretum Dei efficax decernantur, ab eoque quamdam mutua dependentiam fortiantur; quatenus ambo à decreto depen-

dependent per originem, & quodvis eorum ab al-
tero medio decreto cum eo connexo: quia de decre-
to efficaci tangente indiuisim prædicta extrema,
perinde ac de actione, quod ad rem attinet, philo-
sophandum est, vt constat. Quod autem dictum
est pro casu, quod eiusmodi extrema tangantur eā-
dem actione, aut eodem decreto: pariter venit di-
cendum pro casu, quo duabus actionibus, aut duo-
bus decretis mutuò inter se connexis tangantur, vt
fatis ex se notum est.

50 Mitto alios casus, qui excogitari possunt, & ab
vnoquoque per ea quæ diximus facile resoluentur.

QVÆSTIO V.

Qualiter ex pluribus ordini- bus natura vnus, & idem componi possit.

51 **B**atiam potest vnus ordo naturæ ex pluribus
excogitari compositus. Primò veluti mixtione
quâdam in eisdem entibus reperrâ. Secundò veluti
quâdam cōcatenatione reperrâ in entibus diuersis.
Priori modo erit ordo cōpositus ex pluribus in his
entibus A. B. C. D. si A. aut duobus, aut tribus, aut
quatuor generibus prioritatis, omni combinatione
facta, sit prius, quam B; & eisdem prorsus B. sit
prius: quam C, & C, quam D. Posteriori autē modo
erit ordo compositus ex pluribus in his entibus, A.
B. C. D. si A. vno prioritatis genere sit prius, quam
B & B. alio prius, quam C. & C. alio prius, quam
D. Igitur vtroque modo posse ex aliquibus vnus
ordo componi certū est, vt ex dicendis constabit.
Examinare tamen oportet, ex quibus, discutendo
per singulos. Agemus autem primū de primo; de-
inde vero de secundo compositionis genere; & in
vtrouque imprimis de prioritate, & posterioritate
absolutâ à tertio; dicturi nonnihil ad calcem de
respectiua ad illud.

Propositio 1.

52 Vnum ens esse prius alio, & hoc prius tertio,
& ita deinceps, tum duratione simul, & di-
gnitate; tum origine, & dignitate, tum inconnexio-
ne non mutuâ; & dignitate possibile est.

Est clarum: quia nihil verat esse perfectius, seu
dignius alio id quod aut duratione, aut non mu-
tua inconnexione prius eodem est. Et hoc rursus
esse perfectius, seu dignius tertio similiter se po-
stioriore, & ita deinceps. Vt est notissimum.

Propositio 2.

53 Vnum ens esse prius alio, & hoc tertio, & ita
deinceps prioritate inconnexionis non mutuæ, &
simul prioritate aut durationis, aut originis pos-
sibile est.

Hæc etiam propositio est certissima: quia eiuf-
modi prioritates sæpe in eisdem entibus, aut con-
iunguntur de facto, aut possunt coniungi, vt cun-
ctis satis, superque, si rem considerent, notum fiet.

Propositio 3.

54 Vnum ens esse prius alio, & hoc tertio, & ita

deinceps prioritate durationis, & simul prioritate
originis possibile est.

Hæc propositio non adeò est certa vt præce-
dentes, loquendo, vt loquimur modò de prio-
ritate naturæ, quam in serie durationis partes dum-
taxat temporis, & aliz entitates, eis per essentiam
alligatæ habent: quia, quod per essentiam prius
est tempore, quam aliud, non videtur posse, in il-
lud influere; vt sit etiam prius origine, quam illud;
eo quod causa & effectus, eidem tempori correl-
pondere debent. Sed probatur nihilominus: quia
licet causa dans esse effectui in eadem mensurâ
temporis simul cum effectū esse debeat, conditio
tamen requisita, vt causa sit proximè potens cau-
sare effectum (quæ eo ipso, prius etiam est origine,
quàm effectus) in ipsâ eadem mensurâ temporis
non semper esse debet; sed vel in antecedente; vel
subsequente esse potest, iuxta doctrinam statutam
disp. 9. q. 5. *proposit. 30.* quo locus datur, vt idem
comparatione eiusdem, tum duratione, tum ori-
gine simul naturâ sit. Sic, dum mobile mouetur
localiter ab spacio A. ad spatium B. immediatum,
vt est conditio requisita habuisse illud præsentiam
in spatio A ad hoc, vt possit per motum produ-
cere præsentiam in spatio B; ita, & durasse illud sub
præsentia spatij A in in tempore immediatè ante-
cedente, vt producat in præsentia præsentiam spatij
B. quo fit, vt duratio eius in tempore antecedente
tanquam conditio quædam concurret ad produ-
ctionem præsentia spatij B (quam tempore præ-
sentia suapte essentia affixam ponamus) atque ita
tali productione tum tempore, tum origine prior
naturâ sit. Sic etiam, vt intellectus sit hodie prox-
imè potens ad eliciendū actum fidei diuinæ, de du-
ratione Adami, præterita conditio requisita est,
existisse talem durationem; sub hypothesi saltem,
quod hodiè existat talis actus, atque ita illa tum
tempore, tum origine ipso actu fidei prior naturâ
est. De quo iterum redibit sermo q. 7.

Ex dictis colligitur, vnum ens posse esse prius
alio, & hoc tertio, & ita deinceps; tum omnibus
quatuor prioritatibus prædictis; tum tribus earum,
omni combinatione factâ. Agamus ergo iam de se-
cundo compositionis genere per cōcatenationem.

Propositio 4.

56 Ex serie dignitatis, & ex reliquis, non coalescit
vnus ordo naturæ concatenatione compositus,
qui simplicium retineat proprietates, quod ad
prius attinet, & posterius.

Nam in simplici quolibet naturæ ordine, quod
est prius priore, prius est etiam posteriore, vt
ostendimus q. 7. *proposit. 2.* Quod secus enit in
ordine composito ex ordine dignitatis, & reliquis,
si enim A. sit dignitate prius naturâ, quàm C. B. &
B. sit prius naturâ quàm aut duratione, aut ori-
gine; aut inconnexione non mutuâ; non mox
sequitur, A. prius esse, quàm C. Potest namque
naturâ esse posterius illo, vel simul cum illo, tum
dignitate, tum etiam, aut duratione; aut origine;
aut inconnexione, vt consideranti notū fiet. Tan-
tūdemque euenit, si A. prius naturâ sit quàm
B. aut duratione; aut origine, aut inconnexione
non mutuâ, & B. prius dignitate, quàm C.

Propositio 5.

Ordo naturæ concatenatione compositus ex
serie